

LINNOITUSPOLKU

Linnoituspolku on neljä kilometriä pitkä kävelyreitti, joka alkaa Lipputornilta, kiertää Haminan linnoitusvalleja mukailien keskustan ympäri ja päättyy Raatihuoneentorille, Haminan linnoituksen keskipisteeseen. Voit kulkea reitin kummin päin vain, tai poiketa polulle kesken reitin. Linnoituspolun varrella on seitsemän opastaulua. Opastauluissa olevista QR-koodeista saat lisää tietoa linnoituksen menneistä ajoista.

Kohtaa linnoitusta ympäröivät vallihaudat, kaupunkia nostosilloin suojanneet portit sekä vaikuttavat tykkiasemat, tunnelit ja holvit – seuraa polkua ja koe linnoitusvallien menneisyys!

LINNOITUSPOLUN KYLTIT

1. Lipputori
KOHTAA LINNOITUSVALLIEN HISTORIA
2. Hämeenlinnan bastioni
RUUTIA JA KIRSIKKAPUISTON ROMANTIikka
3. Rauhankatu
VALLIEN VILLIÄ LUONTOA
4. Keskusbastioni
HAMINA BASTIONIN HUIMAT HOLVIT

— Linnoituspolku Ruokapaikka Kahvila Linnoituspolun kyltit

5. Viipurinportti
HISTORIALLINEN SOTILASKAUPUNKI
6. Reserviupseerikoulun puisto
KOMEITA KOHTAAMISIA KADUILLA JA KUJILLA
7. Raatihuoneentori
RAKASTU RAATIHUONEENTORIN TUNNELMAAN

Lisätietoa: haminafestivaltown.fi

Hamina
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

KOHTAA LUMOAVA TÄHDENMUOTOINEN LINNOITUS

Istahda hetkeksi ja katsele ympärillesi. Kuvittele, millaista elämä oli, kun Pietari Brahe perusti 1653 paikalle Weckelax Nystad -nimisen kaupungin. Kiipeä sitten Haminaa ympäröiville valleille. Niitä ei ollut vielä Suuressa Pohjan sodassa 1700-luvun alussa, jolloin kaupunki tuhoutui täysin.

Kulje pitkin valleja, joiden rakentamisen ruotsalaiset aloittivat 1720-luvulla, antaen samalla tuhkasta nousevalle kaupungille nimen Fredrikshamn, Hamina. Venäläiset jatkoivat puurtamista linnoituksen parissa 1740-luvulla. Hamina on sijainnut milloin milläkin puolella valtakuntien rajaa.

Suuntaa seuraavaksi vanhaan keskustaan, Raatihuoneentorille. Kiertele Isoympyräkatua ja Pikkuympyräkatua ja kulje pitkin kahdeksaa sädekatua. Ihastu tunnelmallisiin puukortteleihin, joita suurpalot nuolivat 1800-luvulla. Pistäydä viereisessä sijaitseviin kirkkoihin ja museoihin. Isoympyräkatu katkeaa välillä, mutta Pikkuympyräkadun kierrettyäsi olet kävellyt kilometrin mittaisen täyden ympyrän!

Löydä linnoituksen sisältä muut kaupungin helmet. Hurmaannu Hamina Bastionista, jonka kesäkatoksen suojissa ja 58 holvissa järjestetään mahtavia tapahtumia. Ihastele komeaa Reserviupseerikoulua, jossa kaupungin sotilaskoulutuksen historia alkoi 1800-luvulla Keisarikoulussa Suomen Kadettikoulussa. Tutki jopa 15 historiallista kohdetta Haminan museokadulla ja koe Haminan historiaa kätevästi yhden kadun varrella!

Kulje ympäri tähdenmuotoisen linnoituskaupungin ja kohtaa asioita, joita et muualta löydä!

HAMINA-INFO

Matkailuneuvonta/
SpaHotel Hamina
Sibeliuskatu 32
p. 040 199 1330
info@spahotelhamina.fi

Facebook
[@haminankaupunki](https://www.facebook.com/haminankaupunki)
[@haminafestivaltown](https://www.facebook.com/haminafestivaltown)

Instagram
[@haminankaupunki](https://www.instagram.com/haminankaupunki)
[@haminafestivaltown](https://www.instagram.com/haminafestivaltown)

hamina.fi
haminafestivaltown.fi
haminanmuseokatu.fi

Youtube
[@haminankaupunkivirallinen](https://www.youtube.com/haminankaupunkivirallinen)

**KÄVELLEN
VANHASSA
HAMINASSA**
Linnoitus ja ympyräkadut

HAMINA.FI

1. RAATHUONE 1798 (Johan Brockman)

Uusklassismia edustavassa Raathuoneessa on aikojen mittaan toiminut myös pankki, puoteja, poliisilaitos ja linnoituksen päävartio. Nykyisin rakennuksessa toimii kahvila sekä Haminan kaupungin kokous- ja työtiloja.

2. KAUPUNGINMUSEO 1760

Venäjänsä keisarinna Katariina II Suuri ja hänen serkkunsa Ruotsin kuningas Kustaa III tapasivat Haminassa kesällä 1783 nykyisen Kaupunginmuseon talossa. Rakennus on Haminan vanhin yksityiskäyttöön rakennettu talo. Museo on toiminut rakennuksessa vuodesta 1957. Pysyvä näyttely esittelee alueen historiaa varhaisimmasta asutuksesta nykypäiviin. Samalla voi tutustua kuuluisiin ja vähän tuntemattomampiin historian henkilöihin.

3. PYHIEN APOSTOLIEN PIETARIN JA PAAVALIN ORTODOKSINEN KIRKKO 1837

Uusklassinen kirkko, jonka on suunnitellut todennäköisesti italialaisranskalainen Louis Visconti. Uusby-santtilainen kellotapuli rakennettiin 1863.

4. LIPPUTORNI 1790

Helsingin Bastionin kärjessä sijainnut pyöreä lipputori rakennettiin alunperin linnoituksen komentajalle. Bastioni ja sitä ympäröivät vallit purettiin kaupungin laajentumisen tieltä vuonna 1889. Lipputornin puistossa on Haminan Lippumaa-Ilman Pohjoismaiden ja Baltian lippujen näyttely.

5. TANELINKULMA 1889 / ALADININ KAUPUNKIPALATSI

(Waldemar Aspelin)
Haminassa vaikuttaneen Aladinin suvun uusrenessanssi- ja nikkari-tyylejä edustava kaupunkipalatsi on nykyisin yksityisomistuksessa. Rakennuksessa on asuntoja, toimisto- ja juhlatiloja sekä kivijalassa idyllinen kahvila.

6. JOHANNEKSEN KIRKKO 1843 (Carl Ludvig Engel)

Uusklassinen luterilainen kirkko noudattelee kreikkalaisen tempelien muotoja. Paikalla oli aiemmin linnoituksen komendantin virka-asunto, jossa Haminan rauhan venäläiset neuvottelijat asuivat ja allekirjoittivat rauhansopimuksen vuonna 1809.

7. KESKUSBASTIONI 1803-1811

Haminan linnoitus rakennettiin bastionijärjestelmän mukaan, jossa kuusi teräväkulmaista linnoituksen kärkeä, bastionia, toimivat linnoituksen tykkiasemina. Keskusbastioni, jossa on 58 muurattua kasematia, toimi linnoituksen varastona. Nykyään Hamina Bastioni palvelee ainutlaatuisena tapahtuma-areenana.

8. HUGO SIMBERGIN SYNTYMÄKOTI 1829

Taidemaalari Hugo Simberg (1873-1917) asui perheensä kanssa talossa 6-vuotiaaksi. Nykyisin talossa on Haminan seurakunnan toimitaloja.

9. MARIAN KIRKKO 1400-LUVULTA JA KIRKKOMUSEO

Pyhälle Marialle omistettu keskiaikainen kivikirkko on Kymenlaakson vanhin rakennus. Uusklassinen ulkoasu on C.L. Engelin käsialaa 1820-luvun korjaustöistä. Keskiaikaisesta kirkosta muistuttaa alttaripäädyn ulkoseinään muurattu keskiaikainen kiviristi. Museonäyttelyssä on esillä kirkollista elämää 1700-luvulta alkaen.

10. RESERVIUPSEERIKOULU a. Päärakennus 1898 (Jacob Ahrenberg) b. Maneesi 1832 (Carl Ludvig Engel) c. Entinen Kadettikoulun laboratorio (E. B. Lohrmann)

d. Ortodoksinen muistokappeli e. Kaatuneiden upseerien muistopatsas

Haminassa 1821-1903 toiminut Keisarillisen Suomen Kadettikoulun päärakennus on ollut vuodesta 1920 Reserviupseerikoulun käytössä. Entinen ratsastusmaneesi on nyt juhlasali. Pieni tiilirakennus puistossa on kaivo 1860-luvulta. Puistossa olevalla Suomen lipun tiellä liehuvat Suomessa käytetyt valtakunnan liput. Ortodoksinen muistokappeli on rakennettu 1837 RUK:n kentällä sijainneen Pietari-Paavalin kirkon muistoksi.

11. RUK-MUSEO a. Varvaran patsas

RUK-museo kunnioittaa Reserviupseerikoulun perinteitä Haminassa vuodesta 1920 alkaen aina nykypäivään saakka. Lähellä museota on Varvara Schantinin (1870-1941) patsas. Schantini oli venäläistäustainen haminalainen, joka myi leivonnaisia kaupungilla ja upseerioppilaille myös maastossa. Patsas on lahjoitettu kaupungille vuonna 1972.

12. VARUSKUNTAKERHO 1863 (E. B. Lohrmann)

Entinen Keisarillisen Suomen Kadetti-

koulun johtajan virka-asunto on venäläistä punatiiliarkkitehtuuria. Vuodesta 1918 se on toiminut upseerikerhona. Nykyisin talossa on ravintola sekä kokous- ja juhlatiloja.

13. KAUPPIAANTALOMUSEO 1841

Kasarminkatu oli 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa merkittävä kauppakatu. Kauppiiantalomuseo esittelee 1900-luvun alun suomalais-venäläistä kauppiasperinnettä vanhoine puuteineen sekä käsityöläisten arkista elämää pihapiirin asuntoineen ja talousrakennuksineen. Museossa on myös vaihtuvia tarinallisia kausinäyttelyitä.

14. TYKISTÖKOMENTAJAN TALO 1798

Talo oli alun perin linnoituksen tykistökomentajan asuintalo. Sen uusklassinen julkisivu on peräisin 1800-1900-lukujen vaihteen korjaustöistä. Nykyisin Tykistökomentajan talo on yksityisomistuksessa.

15. FEDERLEYN TALO 1890-LUKU (Waldemar Aspelin)

Uusrenessanssityylinen rakennus on toiminut mm. apteekki ja se on nimetty apteekkari Jarl Federleyn mukaan.

16. HOTELLI SEURAHUONE 1890 (Kiseleff & Heikel)

Seurahuone on A. W. Meyerin rakennuttama ja sen suunnitellut arkkitehtitoimisto Kiseleff & Heikel. Hotelli avautui vuonna 1890 ja siinä toimi kuuluisa merimieskapakka Kompassi.

17. ARVILOMMIN TALO 1849

Rapatus puutalon uusrokootyylinen ulkoasu on Suomessa harvinainen. Nykyisin yksityisomistuksessa olevassa talossa on toiminut mm. apteekki.

18. RUUTIKELLARI 1785

Hämeenlinnan Bastionissa oleva Ruutikellari on ollut niin ruutivarasto kuin sotien aikainen viestikeskus. Nykyisin se toimii taidegalleriana sekä kokous- ja juhlatilana. Pihalla on japanilaistyylinen kirsikkapuisto. Ruutikellarin takana on Haminan kesäteatterin näyttämö.

19. PORMESTARIN TALO 1866

Suomen Keisarillisen Kadettikoulun lääkäri rakennutti talon itselleen vuonna 1866. Talo edustaa myöhäisempireä, mutta siinä on myös piirteitä ns. nikkari-tyylistä. Taloa alettiin kutsua ”Pormestarin taloksi” vasta 1950-luvulla, jolloin siihen muutti kaupungin pormestari. Nykyään talo on yksityisomistuksessa.

20. RAITTIUSTALO 1902

Vuonna 1884 toimintansa aloittaneen raittiusyhdistyksen talo, jossa toimivat nykyisin elokuvateatteri Kino Hamina, Haminan Teatteri ja kahvila.

21. PUISTOTALO 1884 JA KESÄPUISTO (Karl August Wrede)

Puistotalo on toiminut hotellina ja Ruotsalaisen Seuraklubin tiloina. Talo on nykyisin musiikkiopiston käytössä. Kauppatorin laidalta avautuva Kesäpuisto perustettiin 1850-luvulla Lappeenrannan Bastioniin. Puiston laidalla on Ankkalampi ja sen vieressä on pyöreä Myllynkivi-patsas.

22. ASEMARAKENNUS 1899

Junaliikenne Haminaan päättyi 1968. Nykyisin asemarakennus ja sen pihapiiri toimii linja-autoasemana.

23. HIETAKYLÄN HAUTAUSMAA 1773

Varhaisimmat säilyneet muistomerkit ovat Suomen sodan päättymisen ajalta, vuodelta 1809.

24. VALLIN KOULU 1888 (Waldemar Aspelin)

Rakennuksessa toimi alunperin ruotsalainen nais- ja tyttökoulu, myöhemmin yhteiskoulu, vuodesta 1939 kansakoulu ja viimeisimpänä päiväkotia.

25. VARUSKUNTARAKENNUKSET

Isoympyräkadun kasarmien vanhimmat osat ovat 1770-luvulta ja muonavarastoksi rakennettu tiilirakennus on uudemmaa aikakautta.

26. LINNOITUKSEN VARTIORAKENNUKSET

a. Lappeenrannan portin vartiorakennus 1774
b. Viipurin portin vartiorakennus 1774
c. Meriportin vartiorakennus 1776

Linnoituskaupunki Haminaan pääsi kolmesta puomein ja nostosilloin varustetusta portista, jonka kupeessa oli vartiorakennus. Keskiaikainen Turku-Viipuri valtatie, joka tunnetaan myös nimellä Kuninkaantie, kulki kaupungin halki nykyistä Kadettikoulunkatua ja Mannerheimintietä pitkin.

27. WANHA VETERAANI

Haminan varuskunnan pääportin kupeessa, vanhassa punatiilisessä kasarmirakennuksessa sijaitseva veteraanityön ja rauhanturvaamisen perinnekeskus. Rakennuksessa toimii museo vaihtuvine näyttelyineen sekä kokous- ja majoitustiloja ja tilausruintola.